

DIT KØKKEN og miljøet

Køkkenet er nok hjemmets vigtigste arbejdsplads. I mange tilfælde er det også her, familien er samlet om de daglige måltider.

Køkkenet skal være et rart og praktisk sted at arbejde og opholde sig.

Derfor er det ikke mærkeligt, hvis et nyt køkken står øverst på ønskelisten over fornyelser i huset.

Men køkkenet er også et af de steder, hvor vi bruger flest ressourcer - el og vand i det daglige, og byggematerialer når køkkenet skal udskiftes. Så før du udskifter dit gamle køkken ud, så tænk over miljøet - der er også penge at spare.

Vandforbrug

Der findes ingen autoriseret mærkningsordning for vandforbrug på vaske- og opvaskemaskiner, men oplysningerne fås hos forhandleren. Skal du have nye vandhaner (armaturer), så vælg et etgrebs blandingsbatteri til køkkenvasken. De er nemmere at indstille til den rigtige temperatur og vandmængde, og giver derfor mindre spild. Derimod er der ikke meget at hente ved egentlige vandbesparende armaturer i et køkken, hvor der ofte skal bestemte mængder vand i gryder eller baljer.

Hårde hvidevarer

Der er stor forskel på energiforbruget på de forskellige hvidevarer.

Energiforbruget ses af mærkningen fra A til G. Mærkningen gælder bl.a. køleskabe, opvaskemaskiner og fryserne, og A-mærkede bruger mindst energi.

Skal du skifte komfur og er du tilsluttet gasnettet, så overvej et gaskomfur. Det er et bedre miljøvalg, fordi det giver mindre CO₂-udslip - og gas foretrækkes af mange gode kokke.

De fleste elselskaber udlåner udstyr, der kan måle forbruget på elektriske apparater. Spørg hos dit lokale elselskab.

Køkkenet her er bygget for 40 år siden af arkitekt Mikael Rée.

Et helt nyt køkken

Tænk dig grundigt om, før du vælger det nye køkken. Overvej f.eks. hvilke materialer der er mest praktiske og holdbare, og hvilke farver du kan holde ud at se på i mange år. Et godt køkken kan holde i 30 - 40 år.

En tommelfingerregel siger, at ting der skal holde længe, også skal have et udseende, der holder længe.

En måde at fremtidssikre er at undgå modepræg på det, der kan holde længe - fx vægfliser og gulvbelægning. Neutrale farver, godt design og gode materialer holder længere.

Vælg overflader, der kan repareres, og tænk i fleksible løsninger. Vælg f.eks. låger, der senere kan males om, og vælg elementer der kan flyttes og ændres.

Hvad koster det?

Der er stor forskel på priser - det afhænger af kvalitet, omfang og design, hvor meget man selv kan udføre, hvor i landet man bor og hvilket firma man spørger.

Nedenstående priser er kun vejledende:

Lakering af en låge	4-700 kr
Ny låge	300-2.000 kr
Nyt underskab	1-6.000 kr - eller mere!
Helt nyt køkken	100-300.000 kr - afhængig af størrelse og omfang.

Fornyelse af et køkken med maling, nye greb, et par nye hylder og lidt andre detaljer kan gøres for få tusinde kroner.

El og vand:

Det er kun i ekstreme tilfælde, at besparelser i el- og vandforbruget kan finansiere en udskiftning, så man skal ikke skifte alene p.g.a. lavere forbrug. Men skal man købe nyt af andre årsager, skal det fremtidige forbrug med i overvejelserne.

DIT KØKKEN og miljøet

- ▶ Spar på el og vand
- ▶ Vælg kvalitet og klassiske løsninger
- ▶ Få et nyt køkken ved at genbruge det gamle
- ▶ Læs her hvordan ...

Checklisten

- ▶ Vælg kvalitet - lang holdbarhed er godt for miljøet og billigst i det lange løb
- ▶ Brug modifarverne på dét, der er let at ændre - malede vægge og tilbehør
- ▶ Overvej genbrug af det gamle køkken, evt. med nye låger eller maling
- ▶ Vælg overflader og inventar, der kan repareres, når der kommer skrammer
- ▶ Ét-grebs armaturer (vandhaner) formindsker vandspild
- ▶ Vælg hårde hvidevarer med lavt vand- og elforbrug

Hvis du vil vide mere

www.spareskab.dk

www.greeninfo.dk

www.ens.dk/spar/

www.greenhome.dk

Denne pjeces udgivet af

BYG • DTU / Danmarks Tekniske Universitet

med støtte fra Den økologiske Aktionsplan

- By- og Boligministeriet / Miljøstyrelsen.

DTU	Morten Elle og Pernille Almlund
Redaktion	Lading arkitekter + konsulenter PAR
Tekst	Tove Lading og Jette Møller Nielsen
Layout	La+k / Morten Clausen
Foto	Thomas Grøndahl, Peter Holst, Bo Bedre og La+k

Hvor længe holder en farve?

Der er skiftet mange fliser og køkkener - ikke fordi de var nedslidte eller ikke fungerede, men fordi farve og design var blevet umoderne.

Et godt køkken kan holde i 30 år. I det tidsrum kan meget ændre sig, så det er en god idé at fremtidssikre indretningen, i det omfang det kan lade sig gøre.

Undgå modepræg på det der kan holde længe,

Sæt farver og specielt design på de ting, der er nemme at ændre - krukke, gardiner eller malede vægge - og lad fliser og køkkenelementer få et mere klassisk udseende.

Neutrale farver, godt design og gode materialer holder længere.

Det er også en fordel for dig, hvis dit hus en gang skal sælges.

70'er farver

80'er farver

Kvalitet

Gå efter kvalitet, hvad enten du renoverer det gamle køkken eller vælger et helt nyt. Det er både en fordel for dig, der skal bruge det hver dag, og for miljøet: Jo længere ting holder, jo færre ressourcer bruges der på at producere nye. Og det er billigst i længden.

Et køkken udsættes for et hårdt slid og store belastninger - og der er stor forskel på, hvordan forskellige køkkener klarer det. Et køkken i gode materialer er holdbart og ældes med ynde. Og det kan bygges om og ændres, hvis behovene ændre sig.

Samme køkken - før og efter istandsættelse

Reparation og vedligeholdelse

Et køkken får uværgerligt skrammer og småskader. Hvordan tager overfladerne imod dem? Kan de repareres, eller er man nødt til at udskifte?

Melamin på låger og skabe er fx svær at reparere, mens lakerede overflader kan males igen. Plastlaminat til bordplader har en god slid-

styrke, men er der én gang kommet et hak i bordpladen, kan den ikke repareres. En massiv træplade derimod kan få et næsten nyt udseende efter en gang slibning og oliering. Naturtrækan pudses op, lakerede flader kan males om. Solide materialer kan tåle mange års belastninger.

Et flottere køkken for færre midler

Er dit gamle køkken umoderne og utidssvarende? - lidt slidt, i de forkerte farver og måske er det ikke indrettet som du gerne vil have det.

Men før du kasserer det var det måske værd at overveje, om ikke du kan få et „nyt“ køkken ud af det gamle. Måske skal der bare nye låger, nye greb, en ny farve på væggen eller andre detaljer til for at give et andet udtryk end det, du er træt af. Skabene kan være gode nok, og de fleste køkkenelementer er i standardmål, som man kan få ny skabsindretning til.

Lågerne kan udskiftes, men måske er det nok at få dem malet.

De vandbaserede malinger, som man selv kan male med, er ikke så holdbare på flader der udsættes for slid, som fx køkkenlåger.

Desværre er de slidstærke lakker ofte ubehagelige at arbejde med. Overvej at lade et værksted stå for lakeringen - de har styr på miljøet og kan bruge de stærke lakker, der holder væsentligt længere - og lang holdbarhed er også en fordel for miljøet.